

KSUC-O-064

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา: หลักเกณฑ์วิธีพิจารณาความอาญา

พิพัฒน์ คันทธา

วิทยาลัยสงฆ์มหาสารคาม (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Corresponding author: pipatkantha@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหลักเกณฑ์วิธีพิจารณาความอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยมีเนื้อหาเริ่มต้นจากการนำเสนอให้ทราบว่าระบบการดำเนินคดีอาญาในปัจจุบันเรียกว่า “ระบบกล่าวหา” (Accusatorial System) ซึ่งถือว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ต้องหาจำเลยมีฐานะเป็น “ประธานในคดี” (Procedural Subject) เป็นการเปิดโอกาสให้สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่และห้ามมิให้มีการดำเนิน “กระบวนการพิจารณาคดีที่มีขอบ” ในลำดับต่อมาได้เสนอหลักเกณฑ์วิธีพิจารณาความอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย 8 ประการ ได้แก่ หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ หลักการค้นความจริงในเนื้อหา หลักฟังความทุกฝ่าย หลักวางหลักพยานโดยตรง หลักเปิดเผย หลักความเป็นอิสระในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานและหลักยกประโยชน์แห่งความสงสัย โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่ กำหนดสิทธิของบุคคลผู้มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐสิทธิที่จะโต้แย้งคัดค้านการสอบพยานหลักฐาน การสืบพยานต้องกระทำโดยตรงการพิจารณาและสืบพยานในศาลประชาชนมีสิทธิเข้าฟังได้การพิจารณาการสืบพยานในศาลประชาชนมีสิทธิเข้าฟังได้สารมีความเป็นอิสระในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานอย่างเต็มที่โดยปราศจากหลักเกณฑ์ผูกมัดยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้เป็นผลดีแก่ผู้ต้องหา/จำเลยซึ่งจะทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้สิทธิตามกฎหมาย (Legal right) ได้อย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: ระบบกล่าวหา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย หลักเกณฑ์วิธีพิจารณาความอาญา 8 หลัก